

DET KONGELEGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Eksp. 27/6-06
JL

Se vedlagte adresseliste

Deres ref

Vår ref
06/01237-1

Dato
27.6.2006

Opprettelse av en møteplass for norsk energisektor. Invitasjon til bransjen om å medvirke

1. Bakgrunn for Olje- og energidepartementets initiativ

Olje- og energidepartementet har ansvaret for to fagområder; olje/gass samt energi og vannressurssektoren på land.

Norge har som vannkraftland bygget opp en ledende internasjonal kompetanse innen utbygging og drift av vannkraftanlegg, samt tilknyttede fagfelt som overføring, distribusjon og handel med elektrisk energi. Denne kompetansen er allerede kommet til nytte i en rekke land, både innenfor utviklingssamarbeid og på ren kommersiell basis. Videre har Norge god kompetanse knyttet til samlet planlegging for bruk og vern av vannressurser og sammenhengen mellom energi og miljø. Innenfor andre fornybare energikilder som bl. a. vindkraft og utvikling av teknologi for solcellepaneler har Norge etter hvert også opparbeidet en betydelig kompetanse. Det er viktig å videreutvikle energinæringen.

Innenfor oljesektoren har det i alle år vært jobbet bredt sammen med industrien for å bygge og videreutvikle næringen, og for å internasjonalisere kompetansen i størst mulig grad. Innenfor energisektoren har en ikke hatt samme sterke fokus.

Fra 1. juli 2005 ble Olje- og energidepartementet omorganisert. Det ble da opprettet en egen avdeling for Teknologi og internasjonalisering som bl. a. skal jobbe med næringsutvikling og internasjonalisering av både olje/gass og energiindustrien.

På denne bakgrunn har departementet avholdt en rekke møter med ulike aktører innenfor energisektoren. Departementet har hatt møter med de fleste aktørene på

vedlagte adresseliste, og en vil benytte anledningen til å takke alle for en interessant og god dialog. Denne møtevirksomheten har sammen med annet kartleggingsarbeid gitt departementet en god oversikt både over de ulike aktørene knyttet til energinæringen, samt noen hovedtrekk ved næringen.

2. Inntrykk fra kartleggingen

Samlet årlig omsetning for de aktuelle selskaper innenfor energibransjen var i 2004 om lag 8 milliarder kroner. Til sammenligning er omsetningen til offshore leverandørindustrien om lag 100 mrd. kroner (inkludert entreprenør og anlegg).

Antall kraftselskaper (produsenter og nettselskaper) er derimot betydelig, opp i mot 200. Antall leverandørbedrifter er imidlertid langt lavere. Bildet er derfor speilvendt i forhold til oljeindustrien, som har relativt få oljeselskaper, men svært mange leverandørbedrifter.

Til tross for en nedbygging av vannkraftsektoren gjennom de siste 15 årene, utgjør kraftsektoren fremdeles en betydelig næringsklynge i norsk økonomi. Det er skjedd et oppsving i aktiviteten i Norge de senere år når det gjelder småkraftverk samt opprusting og/eller utvidelser av eksisterende kraftverk. I mange tilfeller bygges det også helt nye kraftverk til erstatning for gamle. Selv om kraftøkningen i enkelte tilfeller ikke blir så stor, tilsvarer dette et helt nytt prosjekt for leverandørindustrien.

Mange av de store leverandørbedriftene er nå eid av store internasjonale selskaper som f. eks. GE og ABB. Datterselskapenes ledelse og fagpersonell består imidlertid som oftest i stor grad av nordmenn, og deler av disse selskapenes internasjonale virksomhet ledes fra Norge i de tilfeller hvor spisskompetansen finnes her.

Nøkkelpotensialet begynner å bli aldrende, og rekruttering av fagpersonell er etter hvert blitt en stor utfordring for bransjen.

Kraftsektorens utenlandsengasjement er i større grad enn oljesektoren avhengig av bistandsfinansiering, enten via Norad eller gjennom de internasjonale utviklingsbankene. Særlig rådgivende ingeniører og konsulentselskaper er aktive mot prosjekter som bistandsfinansieres ute.

Internasjonalt er det nå et langt mer positivt syn på vannkraft, og Verdensbanken har nå nærmest "friskmeldt" store infrastrukturprosjekter knyttet til vannkraft, der særlig debatten om store dammer har vært omfattende.

Det har vært et økende fokus på annen fornybar energi som vindkraft og solenergi, der en hatt en god fremvekst de senere år, både nasjonalt og internasjonalt. Norge har bygget gode kompetansemiljøer og utviklet en industri også innenfor disse områdene. Departementet ser det som ønskelig at alle fornybare energiformer knyttes tettere sammen i et nasjonalt nettverk.

Møter med bedriftene har avdekket at bransjen er fragmentert, og ikke på langt nær så samordnet som oljesektoren. Oljesektoren har i mange år hatt ulike "møteplasser" som har samordnet og bidratt til å videreutvikle norsk oljeindustri. Noe tilsvarende har en ikke hatt innenfor energisektoren. Til tross for en stor næringsklynge, har det vært relativt lite samarbeid mellom aktørene.

3. Forslag om å skape en felles møteplass – "Norske energipartnere"

Olje- og energidepartementet ser det som sitt ansvar å ta utfordringen med å bidra til at det kan skapes en felles møteplass for energinæringen og myndighetene. Dette er viktig for å styrke energinæringens konkurransekraft. Møteplassen kan etter departementets syn ta opp nær beslektede temaer som teknologi og kompetanse, internasjonalisering, samt miljø- og klimautfordringer. Alle disse elementene henger sammen, både hjemme og ute.

- ./.
- Vedlagt følger et forslag til skisse til struktur for en møteplass med foreløpig arbeidstitel "Norske energipartnere". Forslaget er presentert for politisk ledelse, som har gitt sin tilslutning til å gå videre med dette arbeidet.

Forumet er tenkt å være en møteplass for energibedrifter i vid forstand, og myndigheter.

Mål/visjon bør være å bidra til:

- En effektiv energisektor med høy nasjonal kompetanse
- En konkurransedyktig leverandør- og konsulentindustri ute og hjemme

Selve *Forumet* kan tenkes å møtes i form av en workshop, seminar eller lignende f. eks. to-tre ganger i året. Ett til to av de årlige møtene kan ha karakter av et "*Topplederforum*" der statsråden deltar og mottar synspunkter fra bransjen.

De ulike *faggruppene* kan møtes oftere eller etter behov. Disse vil spille inn og forberede aktuelle saker til Forumet.

Det bør opprettes et Arbeidsutvalg eller en Styringsgruppe sammensatt av et representativt utvalg av de aktørene. Av hensyn til effektiviteten bør ikke dette ha for mange medlemmer.

Sekretariatsfunksjonen kan legges til en eller flere av bransjeorganisasjonene som organiserer mange medlemmer. Her vil f. eks. EBL og/eller Norsk Industri kunne ta en rolle.

Nedenfor følger en utdyping av de ulike temagruppene som foreslås, og som vil kunne danne kjernen i arbeidet.

I. Teknologi og kompetanse

En slik gruppe kan bli en premissleverandør for myndighetene og Forskningsrådet når det gjelder hvilke områder det bør satses på. Spørsmål knyttet til rekruttering og kompetansebevaring vil det også være naturlig å ta opp. Departementet har fått inntrykk av at det allerede finnes mange bransjenettverk som ser på disse spørsmålene, men det vil være av stor verdi å knytte dette tettere opp mot de øvrige aktivitetene og aktørene.

II. Internasjonalt

Dette vil være "Internasjonaliseringsgruppen" som kan arbeide i forhold til besøk og delegasjoner til utlandet, men også ved tilsvarende besøk til Norge. Videre kan gruppen gi uttrykk for bransjesynspunkter/ koordinere norske synspunkter i forhold til type internasjonale aktiviteter som f. eks. WCD, DDP 2, osv.

Gruppen bør engasjere seg innen utviklingsagendaen på samme måte som "Kraftgruppen", men slik at man gjennom en god dialog med UD/NORAD kan gi uttrykk for bransjens synspunkter på en enhetlig og kontinuerlig måte. Oppfølging av anbefalingene fra Kraftgruppen vil kunne være naturlige temaer.

Dialog med Verdensbanken bør kunne være et naturlig arbeidsområde. Gruppen bør tenke strategisk ift. hvilke land "AS Norge" bør satse mest i, og en bør legge til rette for bedre samarbeid selskapene i mellom.

III. Miljø/klima

I den senere tid er det blitt mer fokus på mulige klimagassutslipp fra vannkraftreservoarer. Dette kan lede til dårligere rammevilkår for salg av CDM-kvoter og lignende, og dermed svekket lønnsomhet til vannkraftprosjekter. Dette kan få virkning i Norge, men særlig i utviklingsland med stort vannkraftpotensial som ikke er utnyttet. Dette vil i neste omgang kunne svekke mulighetene for nye prosjekter som norsk leverandørindustri kan konkurrere om.

Gruppen kan også ta opp spørsmål knytte til håndteringen av miljøspørsmål i det norske konsesjonssystemet, herunder også vindkraft og annen fornybar. Disse temaene knytter seg til mulighetene for nye prosjekter, og da indirekte til virkningene for norsk leverandørindustri.

Norge har miljøkompetanse og et konsesjonssystem i verdensklasse på dette området, noe som bør kunne selges inn som et fortrinn internasjonalt.

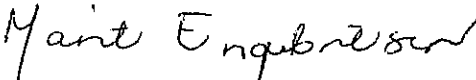
Man kan evt. vurdere å trekke temaene i avsnitt 1 inn under gruppe II for internasjonale spørsmål, og temaene i avsnitt 2 inn i gruppe I for mer generelle kompetansespørsmål. Ulempen med dette kan være at disse gruppene da vil favne for vidt, slik at det kan være fornuftig å ha miljøtemaene samlet i en egen undergruppe.

4. Videre fremdrift

For å komme videre i prosessen over sommerferien inviterer departementet med dette til et åpent diskusjons-/konstitueringsmøte i Olje- og energidepartementet **fredag 18. august kl. 1000**.

I mellomtiden vil departementet svært gjerne motta innspill på ideen om legge til rette for en møteplass a la "Norske energipartnere". Innspillene kan gå på alle sider ved dette; organisering, temagrupper, hvem som bør inviteres med osv.

Med hilsen

Marit Engebretsen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Øivind Johansen
underdirektør

Adresseliste

Direktoratet for utviklingssamarbeid - Norad; Postboks 8034 Dep; OSLO;
Norges vassdrags- og energidirektorat; Postboks 5091 Majorstuen; 0301 OSLO;
Innovasjon Norge; Postboks 448 Sentrum; 0104 Oslo
Enova SF; 7030 TRONDHEIM;
Energibedriftenes landsforening; Postboks 7184 Majorstuen; 0307 OSLO;
Norsk Industri; Postboks 7072 Majorstua; 0306 OSLO;
International Centre for Hydropower; Klæbuveien 153; 7465 Trondheim;
NordPool Consulting AS; Postboks 373; 1326 Lysaker
Eksportfinans; Postboks 1601 Vika; 0119 Oslo;
GE Energy; Postboks 125;2027 Kjeller;
ABB; Postboks 6014 Etterstad; 0601 Oslo;
REC ASA; Veritasveien 14;1323 Høvik;
Norplan AS; Postboks 265; 0213 Oslo;
Norconsult; Vestfjordgaten 4;1338 Sandvika;
Sweco Grøner AS; Postboks 400; 1327 LYSAKER;
SN Power; Postboks 200 Lilleaker; 0216 Oslo;
Statkraft AS; Postboks 200 Lilleaker, 0216 OSLO;

“Norske energipartnere”

